

Broedgeval Tapuit in de Westhoek

Gab de Croock

Tapuit 27 mei 2020 AW duinen – Foto: Gab de Croock

In navolging op het artikel “Tapuiten en nestkasten” in het tweede nummer van de Strandloper van dit jaar, wil ik hier graag het resultaat weergeven van de controles die in het voorjaar zijn gedaan bij de ingegraven nestkasten voor Tapuiten.

Zoals in het eerder genoemd artikel werd vermeld, werden er na 23 mei geen Tapuiten meer op of bij de nestkasten waargenomen, ondanks dat de vogels voor die periode erg veel aandacht aan de kasten hadden besteed.

Op 23 mei werd een paartje bij een natuurlijk hol waargenomen, waarbij het vrouwtje nestmateriaal in haar bek had en daarmee het hol binnen ging. Besloten werd om deze locatie regelmatig te controleren waardoor ik twee keer per week ongeveer twee uur per bezoek met de telescoop het nest heb geobserveerd. Zo zag ik dat op 27 mei om 9 uur 's ochtends het vrouwtje in de omgeving van het nest aan het foerageren was. Rond 9.05 uur ging ze het nest in waarin ze tot omstreeks 9.25 uur verbleef.

Vervolgens verliet ze weer het nest om na ongeveer een uur weer het hol in te kruipen.

Inmiddels kon ik een redelijke foto van de vogel maken en konden de ringen worden afgelezen: Rechts; zilver rood, links; wit en rood.

Na contact opgenomen te hebben met Herman van Oosten bleek dit een vogel te zijn die in 2018 door hem als nestjong in “Het Vogelduin” in de omgeving van Castricum werd geringd. Pikant detail hierbij was dat dit het laatste vrouwtje was die bij hem gebroed had, en dat hij op die plek nu geen broedgevallen meer had. Hij verbaasde zich erover dat deze vogel nu in de duinen van Noordwijk aanwezig was en niet was “doorgevlogen”. Tapuiten zijn meestal erg honkvast en komen meestal terug naar hun geboortegrond.

Bij iedere controle vertoonde het vrouwtje ongeveer hetzelfde gedrag: ongeveer een uur op het nest, half uurtje

foerageren en weer het nesthol in. Echter van een aanwezig mannetje is in het geheel geen sprake meer na 23 mei. Het vrouwtje was dus alleen. Wat ook opviel was dat op het moment dat de eieren ongeveer zouden moeten uitkomen, het vrouwtje vaker het hol uit zou moeten komen om eventuele jongen te voeren. Echter het ritueel als hiervoor beschreven bleef zich herhalen. Niet één keer werd gezien dat het vrouwtje met voedsel het nesthol in ging.

Op verzoek van Herman van Oosten werd op 19 juni het nest handmatig gecontroleerd. Op ongeveer 20 cm van de ingang kon voorzichtig op de tast het nestje gevonden worden met een onbekend aantal eieren. Voorzichtig werd er één ei uitgehaald. Al snel bleek dat het een onbevucht ei was. De inhoud bestond voor meer dan de helft uit luchtkamer. Door het eitje tegen het licht te houden was geen embryo zichtbaar.

Bij volgende controles vertoonde het vrouwtje nog steeds hetzelfde gedrag en werd er geen voer naar binnen gebracht. Omdat vermoed werd dat alle eieren onbevucht waren, werd na overleg met Herman van Oosten, besloten om op 3 juli het nest uit het hol te halen. Mede omdat het vrouwtje niet meer waargenomen werd. Het nestje voldeed precies aan de omschrijving zoals hij gaf: de onderkant was gemaakt van mos met daarop een kommetje van donsveren. In het nestje lagen nog vijf blauwe eieren. Al

deze eieren waren zoals het eerste ei onbevucht.

Het nestje met de 5 eieren - foto: Gab de Croock

Na jaren van afwezigheid als broedvogel in onze duinen, nu toch een broedgeval van de Tapuit, echter zonder positief resultaat. Hierbij moet gezegd worden dat het nest zich bevond binnen een zogenaamde enclosure (met hoog gaas afgezet gebied). Op deze plek kunnen geen wandelaars komen en is het gras en overige begroeiing

een stuk hoger dan in het gebied daar omheen. Voor vossen is het moeilijk om binnen dit terrein te komen. Herten komen er in het geheel niet meer in.

Zijn dit positieve omstandigheden voor het broedgedrag van de Tapuit?

Volgend jaar gaan we weer verder met dit project en houden we u zeker op de hoogte van de resultaten.

